

20 LET VELETRHU

ve vzpomínkách zahraničních partnerů a přátel

”

V květnu 1997 jsme do Prahy přivezly finské autory, prózu a poezii. Spolu s námi přijela i Santa Clausova pošta a mumínci, oživiš s pomocí obětavých studentů Karlovy univerzity. Co nám utkvělo nejvíce, byla nádherná oddanost literatuře, která se projevovala u všech přítomných, a světlo, třpytící se bezstarostně v krásné veletržní hale. A lahodný smažený sýr!

Finsko bylo prvním čestným hostem Světa knihy, což se dodnes každoročně odráží na množství literárních překladů z finštiny do češtiny. Krásné přivítání, kterého se nám na Světě knihy a v Praze dostalo, přimělo i nás k opětovným návštěvám tohoto města – vracely jsme se pracovně, ale také jako turisté a přátelé. Zvláštní dík za tuto skutečnost patří duši veletrhu, Daně Kalinové, která je od té doby naší drahou přítelkyní.

Hanna Kjellberg & Tiina Lehtoranta

Finsko

”

CO JSEM SE V PRAZE NAUČIL

Když jsem poprvé vkročil do Prahy, byla mnohem blíže Vladivostoku než Bruselu. Seznam nakladatelů, s nimiž jsem se potřeboval setkat, se dal snadno zapamatovat... sestával totiž z jediné položky. S ředitelem jsem se viděl deset minut a dohodli jsme se, že vydá v českém překladu několik textů Michela de Ghelderode. Potil se a vypadal velmi úzkostně, jako by jeho místo ředitele záviselo na tom, jestli uzavře tuhle smlouvu. Rychle jsem pochopil, že právě jemu nestojí za to vykládat cokoli o jazzovém koncertu, který jsme s českými disidenty uspořádali v Paříži na podporu Charty 77.

Pak dostala mapa světa novou podobu. Vladivostok byl najednou na hony daleko a Brusel se skoro stal pražským předměstím. V roce 1991 jsem přijel do úplně jiného města, jako by tu za těch pár let všechno nově vymalovali a rozsvítili všechna světla. Lidé, s nimiž jsem se setkával, neměli s nakladatelem Michela de Ghelderode nic společného. Sršeli elánem, pili pivo na hektolitry, od ideologií si drželi odstup – ať od těch levicových, nebo pravicových – a tak třikrát za večer přišli s novým nápadem, jak předělat svět. To byla doba!

U Zlatého tygra předčítal Hrabal své texty za doprovodu harmonikáře, v Redutě hrál na saxofon Bill Clinton a belgický velvyslanec Bernard Pierre hrál ve své rezidenci rock s vyslancem Zastoupení Valonsko-Brusel: Zenon Kowal na kytaru, Emil Viklický na klavír a Laco Tropic seděl u bicích.

A od té doby už každoročně vždycky v květnu zazáří nad Výstavištěm slunce jasněji a oči tisíců milovníků literatury se rozzáří. Svět knihy je svátek a bylo by škoda při něm chybět. Hned na prvním knižním veletrhu, který se v Čechách pořádá, bylo i Valonsko-Brusel. Praha se tak v podstatě na jaře stává mým druhým bydlištěm. Po celých devatenáct let jsem pokaždé na týden vyměnil bruselskou dlažbu za vltavská nábřeží, trapistické pivo za Plzeň, jalovcovou pálenku za Becherovku. Vychutnával jsem si, jak zní čeština, i když jsem sám byl schopný zapamatovat si jen jedinou větu, která je slyšet na každé stanici v metru: „Ukončete prosím výstup a nástup, dveře se zavírají.“

Nepřipadalo tedy v úvahu, abych při 20. výročí chyběl. Dnes už nejezdím po světě od jednoho knižního veletrhu ke druhému, vstoupil jsem, jak se říká, do třetího věku, ale Praha je výjimkou, jsem pořád tady a kdoví, třeba tu budu ještě i na 25. výročí, a třeba i potom, dokud se za mou existenci obchodníka s příběhy nezavřou dveře navždycky.

Pražskému knižnímu veletrhu přeji dlouhý život.

Léo Beckman

Valonsko-Brusel

”

Milá Dano, dovol, abych ti poblahopřál k dvacátému výročí pražského Světa knihy. Dovol také, abych poblahopřál nám, tvým kolegům z celého světa, že představitelkou tohoto veletrhu jsi právě ty a že jí zůstáváš i nadále. Sám nejlépe vím, jak je těžké stát v čele takové instituce v době, kdy příznivců a milovníků knih začíná ubývat a kdy si silný digitální průmysl začíná podmaňovat svět informací, jehož součástí je i náš milovaný knižní průmysl.

My, naše evropská kultura, náš duchovní život v tomto století strojů potřebuje knihy a čtení. Přijďme-li o tuto kulturní techniku (knihy a čtení), ztratíme s ní i část naší kulturní identity, ztratíme sami sebe.

Proto, Dano Kalinová, nepřestávej bojovat za svůj krásný malý Svět knihy v Praze, který milovníci knih z celého světa mají a budou mít rádi.

Srdečné pozdravy

Peter Weidhaas

ředitel a kurátor Frankfurtského knižního veletrhu v letech 1975–2000, Německo

”

Ačkoliv jsme se to snažili skrývat, snad až v noci, před samotným zahájením veletrhu, když jsme uviděli ve střední hale Průmyslového paláce impozantní bílo-červený stánek, nebo snad spíše „stan“, jsme doopravdy uvěřili, že se Polsko opravdu stane čestným hostem Světa knihy Praha 2010. Největší nájezd polských literátů na Prahu v dějinách jsme nakonec nejenom ve zdraví přežili, ale budeme si ho pamatovat jako jedno z největších dobrodružství, které Polský institut ve své dlouhé historii zažil. Obzvláště pyšní jsme na to, že jsme zřejmě jako první na Svět knihy přivezli nositele Nobelovy ceny za literaturu – básnířku Wisławu Szymborskou. Určitě by se všechno nepodařilo nebýt vstřícnosti a pomoci paní ředitelky Dany Kalinové a celého světovního týmu, který nejenom dokáže tento podnik profesionálně řídit – to dnes nakonec umí kdejaký manažer –, ale především tuto gigantickou a na první pohled neosobní akci prodchnout přívětivou, téměř rodinnou atmosférou. Díky tomu, i navzdory množství času a energie, kterou je potřeba do každoroční prezentace vložit, se na další ročník opět těšíme.

Maciej Ruczaj

vedoucí programového oddělení, Polský institut v Praze

”

Rumunsko bylo čestným hostem knižního veletrhu Svět knihy Praha v roce 2012, což nám umožnilo představit širokou a pestrou prezentaci rumunské kultury v České republice. Nicméně Rumunský kulturní institut spolupracuje pravidelně s knižním veletrhem a ve spolupráci s rumunským ministerstvem kultury uspořádá při každém ročníku rumunský stánek, kde jsou prezentovány nejnovější a nejzajímavější rumunské publikace tohoto a předchozího roku. Tato spolupráce probíhala vždy výborně a Rumunský kulturní institut v Praze se setkal vždycky s mimořádnou otevřeností a laskavostí, ale také s maximální profesionalitou ze strany knižního veletrhu Svět knihy Praha. Díky této už dlouhodobé spolupráci zájem o rumunské knihy a rumunskou literaturu roste každým rokem a dnes je rumunská kultura v Česku mnohem známější a oblíbenější než před osmi lety, kdy dnešní vedení Rumunského kulturního institutu v Praze začalo svoje funkční období. Za to všechno jsme velice vděční knižnímu veletrhu Svět knihy Praha a srdečně děkujeme i paní ředitelce Daně Kalinové.

Mircea Dan Duta

ředitel Rumunského kulturního institutu v Praze

”

Společnost Svět knihy a pražský mezinárodní knižní veletrh jsou významnými partnery organizace Literature Across Frontiers (LAF) už více než deset let, od podepsání první dohody o spolupráci LAF partnerskými evropskými organizacemi na pražském knižním veletrhu 2001, na kterém se zároveň konala první konference LAF. Od té doby se z LAF stala významná evropská literární iniciativa a platforma pro spolupráci, a to díky příspěvku, vkladu a expertíze partnerů, jakým je právě Svět knihy se svým mezinárodním dosahem, profesionalismem a dobrými nápady. Ze své pozice jedné z nejvýznamnějších knižních událostí ve středoevropském regionu představuje Svět knihy Praha fórum pro aktivity zaměřené na evropskou literaturu a její vztahy se zbytkem světa, to vše v kulturně podnětném prostředí krásného města Prahy.

Alexandra Büchler

manažerka, Literature Across Frontiers

”

VZPOMÍNKY NA SVĚT KNIHY PRAHA 2003: AFRIKA JAKO ČESTNÝ HOST
I s více než desetiletým odstupem stále velmi rád vzpomínám na Prahu, město plné památek, které ve dnech 24.–27. dubna 2003 hostilo svůj 9. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha.

Toho roku byla čestným hostem Afrika, na níž upozorňovalo i ústřední téma veletrhu, které znělo „Dialog mezi kontinenty“. Sen by se nestal skutečností nebýt pevného odhodlání a přátelství dvou významných českých představitelů, paní Dany Kalinové, ředitelky knižního veletrhu, a Jeho Excelence Jaroslava Olši, tehdejšího českého velvyslance v Zimbabwe.

Pocta, jíž se africkým nakladatelům dostalo v podobě slavnostního přestřižení pásky při zahájení veletrhu předsedou organizace African Publishers Network (APNET), měla symbolický rozměr. Ať to byl akt jakkoliv prostý, vypovídal o množství pozornosti, jíž se pořadatelé veletrhu rozhodli Africe a jejímu obrazu na této významné události věnovat.

Druhým symbolem byl velký zájem, který česká veřejnost projevila o kvalitní program s renomovanými africkými literárními osobnostmi, jako jsou Nigerijec Niyi Osundare, Caya Makhélé z Konga, zimbabwská autorka Tsitsi Dangarembga, Ahmadou Kourouma z Pobřeží slonoviny, Ghaňan Meshack Asare a mnozí další. Věle přivítání připravili autorům také novináři, kteří jim celý týden věnovali značný prostor ve svých reportážích na stránkách novin, v televizi, na internetu a na rozhlasových stanicích.

Dalším symbolem, který si vybavuji, bylo uspořádání odborného setkání, které se konalo 25. dubna 2003 a neslo název „Snídaně s APNET“. Toto setkání umožnilo navázat přímý kontakt mezi přítomnými africkými nakladateli a jejich českými protějšky (nakladateli, knihkupci a literárními agenty), z nichž většina přišla s cílem lépe se seznámit s činností APNET. Afričtí delegáti uvítali iniciativu některých českých nakladatelů vydat překlady vybraných afrických literárních děl, včetně vůbec prvního českého překladu knihy pro děti od nakladatelství Éditions Ganndal z Guiney.

9. ročník pražského mezinárodního knižního veletrhu byl pro africké knihy bezpochyby velkým úspěchem, potvrzeným všemi přítomnými odborníky.

M. Aliou Sow

bývalý předseda APNET, Conakry, Guinea